

▲ Samec modrý běloprsý

Jak jsem choval „kukačky“ aneb podkládání vajec a mláďat

Vážení chovatelé, jistě nebudu psát nic nového na téma, o němž bylo řečeno opravdu mnoho. Přesto mi dovoďte se podělit o několik zajímavých zkušeností z chovu neofém modrohřavých.

Klece či voliéry?

Ať už je to klec nebo voliéra, měl by se v ní pták cítit dobře. Ideální je mít klec vybavenou šuplíkem z vhodného materiálu. Osvědčil se plast nebo nerezový plech. Jako podestýlku doporučuji dřevěné peletky nebo lépe Loft granule od firmy Versele Laga.

Dalším základem úspěchu je předložená budka. Přestože neofémky, pokud mají zájem o hnízdění, zpravidla zasednou

v každé budce, doporučuji budky menší, se základnou uvnitř 17 x 17 cm a výškou 25 cm. Vletový otvor 5,5 cm. Jako materiál používám na budky kombinaci masivní spárové desky a překližky. Boky vyrábím z masivu a opláštěním z překližky. Celé z překližky nedoporučuji, protože při mladých v budce tento materiál špatně „dýchá“ a může se tvořit plíseň.

Harmonující pár je nejlépe sestavit přirozeným výběrem partnerů. Někdy to není snadné a je třeba mít několik kusů vhodné genetické výbavy. Pokud chceme sestavit pár s cíleným odchovem, je třeba mít alespoň dva samce potřebné genetické kvality a současně alespoň dvě odpovídající samice.

Přes veškeré snahy chovatele se občas stane, že samice nesedí pevně nebo vůbec, opustí snůšku těsně před líhnutím nebo nekrmí mládě. Mládě, které samo nežádá potravu, nemůže být samicí nakrmeno. Pro odchov vzácnějších mutací a kombinací je dobré mít pár nebo několik párů osvědčených, které dobře krmí. Mohou to být páry, které samy neodchovávají zrovna top mládě, ale je na ně spolehnouti.

Podkládání vajec

K tomuto kroku přistupuji v případě, že pár, u něhož očekávám zajímavý odchov, špatně sedí nebo nekrmí mládě. Nejprve musím mít jistotu, že jsou vejce oplozená. Důležité je také s vejci minimálně manipulovat. To platí i při kontrole vajíček na hnízdě.

Mláďata a jejich počet v hníždě

Pokud je mládě v hníždě samo, neroste rychleji, ba naopak. Navíc je bázlivé, špatně socializované. Při vyšším počtu mladí rostou pomaleji, dokonce dochází ke ztrátám. Rodiče je těžko krmí, a pokud to vůbec zvládnou, mláďata jsou slabá a malého vzrůstu. Odebírání a podkládání mladých je vhodné provádět až po okroužkování, tedy ve stáří cca 8–10 dnů. Jednak potom máme přehled, které mládě je od kterého páru, a hlavně mládě je již rozkrmené a dobře žádá o potravu i náhradní matku, takže jej snáze přijme.

Nyní uvedu z praxe dva příběhy s podkládáním mladých. V sezóně 2011 mi jeden z chovných párů zasedl v době, kdy jsem se již chystal odebrat budky. Protože to byl osvědčený pár a nebylo ještě tak pozdě, rozhodl jsem se jim hnízdění umožnit. Snůška čítala pět oplozených vajec, ze kterých se vylíhlo pět mladých. Rodiče všechny dokonale krmili, ale dosud nikdy neměli možnost krmít více než čtyři mládě. Ve stáří okolo dvaceti dnů, tedy v době, kdy už obrůstala peřím, jsem zjistil, že mláďata jsou v záhlaví protrhaná. Potřeboval jsem tomu zabránit, ale nevěděl jsem jak. Následně v sobotu jsem čistil klece. Podestýlku se zbytky potravy nosím do přírody bažantům na staré rumiště. Přitom jsem zaslechl kukačku. Přemýšlel jsem, kde asi je, a nakonec jsem ji zahlédl ve vrších topolů. Vtom mne napadlo: „No jasně, kukačka!“ Rozhodl jsem se jedno mládě zkusit podložit jinam. V té době mi seděl již jenom pár bourků na čistých vejcích. Odebral jsem jedno mládě ve stáří 23 dnů !!! a vyměnil jej bourkům za jedno z vajíček. To bylo v sobotu odpoledne. V neděli ráno jsem provedl kontrolu a zjistil, že mládě je velmi dobře

▲ Zbývající 4 mládě po odebrání dvou

▲ Náhradní matka se třemi „kukačkami“

▲ „Paní bourková“ s „kukačkami“

▲ „Kukačky po vylétnutí“

nakrmeno a „paní bourková“ první „kukačku“ přijala. V pondělí ráno jsem odebral další mládě a opět jej vyměnil za jedno vajíčko. I druhou „kukačku“ pár bourků bez problémů přijal. Ve středu už jsem s jistotou odebral původnímu páru další mládě a vyměnil bourkům za další vejce. Bourci všechna mláďata dovedli až k samostatnosti a s příkladnou péčí. Navíc plně opeřená. Zajímavé bylo také to, že vlastní otec, jak mu mláďata ubývala, přestal zbývající dvě mláďata trhat a ta nakonec opustila budku také zcela opeřená.

Další příběh je z letošní sezóny. Jeden z párů přírodních modrohlavých měl z pěti vajíček pět mladých. První čtyři skvěle prospívali a osmý den jsem kroužkoval. Páté mládě rostlo o poznání pomaleji a ještě 13. den kroužek na nožce nedržel. Ve stejné době jsem měl u druhého páru z šesti vajec šest mladých. Bylo jasné, že to budu muset řešit. Vzpomněl jsem si na „kukačky“ z roku 2011 a rozhodl se konat. Třetí pár seděl na šesti čistých vejcích. Odebral jsem ráno prvnímu páru páté mládě a vyměnil jej za dvě vejce třetímu páru. Večer při kontrole bylo mládě živé, nakrmené a samice jej měla pod křídlem. Třetí den jsem odebral druhému páru největší mládě, okroužkoval jej a opět

vyměnil za dvě vajíčka. Večer jsem si sedl k ptákům a ani jsem nemusel kontrolovat budku. Viděl jsem, jak samec lítá na žrádlo a intenzivně krmí samici. Ta okamžitě po nakrmení vlétla do budky a krmila „kukačky“. Přes další den jsem odebral druhému páru další mládě a po okroužkování jej zase vyměnil za zbývající vejce. Všechna mláďata dále prospívala skvěle, zdravá a silná opustila budku.

Přeji všem chovatelům hodně zdraví, chovatelských i obchodních úspěchů při následném prodeji svých odchovů. Nebojte se za své kvalitní odchovy požadovat odpovídající cenu.

Jiří Vojtěch – Čibuz
PPservis.vojtech@email.cz
www.vojtechpp.cz
Foto: autor

▲ Samec bourek rubino s „kukačkou“